

Mafia zo St. Gallenu: Ako chceli liberálni kardináli „obnoviť“ Cirkev

Matej Gavlák

9. marca 2023 ✝ Cirkev

Katolícka Cirkev pod vedením pápeža Františka možno stojí pred zavedením najrevolučnejších zmien vo svojej histórii. Hoci sa pokusy o zavádzanie žien kňaziek, prijímania pre rozvedených a znovu zosobášených, či dokonca manželstiev homosexuálov prezentujú ako akýsi „prirodzený vývoj“, v skutočnosti existovala skupina vplyvných prelátov, ktorá túžila zavádzať takéto a podobné zmeny v Cirkvi už od 90. rokov. Skupina je známa ako „St. Gallenská mafia“ a jej existenciu priznali novinári, St. Gallenská arcidiecéza, či dokonca samotní jej členovia.

Zdroj: wikimedia commons

Velká pětka

Jadro St. Gallenskej mafie tvorilo niekoľko prelátov: ide o Carla Mariu Martiniho – zakladateľa a hlavu celej skupiny; ďalej Cormaca Murphyho O'Connora, Achilleho Silvestriniho, Waltera Kaspera a konečne Godfrieda Danneelsa, ktorý St. Gallenskú skupinu vo svojich memoároch nazval „mafia“. Keďže išlo o akúsi neformálnu skupinu niekoľkých mocných jednotlivcov, mimoriadne dôležité sú charaktery týchto postáv, ktoré si na nasledujúcich riadkoch bližšie predstavíme. Mimochodom, všetci uvedení prelāti boli vymenovaní za kardinálov.

St. Gallenskú mafiu v roku 1996 „založil“ vplyvný milánsky kardinál Carlo Maria Martini. Skupina bola duchovnou dedičkou skoršej skupiny ešte z 80. rokov s názvom „Konferencia biskupskej rady Európy“, na čele ktorej stál taktiež Martini – až kým ho Ján Pavol II. začiatkom 90. rokov neodstavil z jej vedenia. Nová skupina sa začala stretávať v mestečku na severovýchode Švajčiarska, podľa ktorého dostala svoje pomenovanie. Stretávala sa neverejne, zväčša raz do roka. Stretnutia prebiehali takým spôsobom, že vždy jeden z účastníkov mal nejakú vlastnú prednášku, o ktorej sa potom diskutovalo. Vo všeobecnosti sa dá povedať, že hlavným cieľom skupiny bolo zvolenie liberálne zmýšľajúceho pápeža. Avšak sú to práve charaktery postáv, ktoré nám dávajú presnejší obraz o tom, aké konkrétnejšie témy sa na povestných st. gallenských stretnutiach asi preberali.

Danneels a Kasper

Začnime Godfriedom Danneelsom (arcibiskup Bruselu, †2019), zdiskreditovaným belgickým kardinálom, ktorý sa odmietol zúčastniť na Benediktovej slávnostnej večeri pri príležitosti jeho zvolenia za pápeža, no po zvolení Františka bol priamo s novým pápežom na balkóne Svätopeterskej baziliky. Danneels bol známy svojou inteligenciou, diplomatickými schopnosťami a liberálnymi náhľadmi na ľudskú sexualitu.

Americký vatikanista Edward Pentin zhrnul jeho kariéru „duchovného“ takto: „*V roku 1990 radil belgickému kráľovi podpísať potratový zákon; obeti klerikálneho sexuálneho zneužívania povedal, aby bola ticho; odmietol zakázať pornografické „vzdelávacie“ materiály na belgických katolíckych školách. Raz sa vyjadril, že „homosexuálne manželstvo je pozitívny vývoj“ a zablahoželal belgickému parlamentu k prijatiu homosexuálneho „manželstva“.* (Still *Controversial: Cardinal Danneels and the Conclave of 2005. In: National Catholic Register*)

New York Times poznamenal, že existujú nahrávky z roku 2010, na ktorých počuť Danneelsa, ako obeti zneužívania hovorí, že s obvinením voči istému biskupovi má počkať ešte rok, kým onen biskup nepôjde do dôchodku. Po zverejnení nahrávky bol vyšetrovaný políciou a jeho dom bol prehľadaný. Napriek škandálom ho pápež František pozval na svoje dve synody biskupov o rodine v rokoch 2014 a 2015.

Zvolenie Františka. Kardinál Danneels je druhý sprava.

zdroj: catholicvs.blogspot.com

Kardinál Walter Kasper (bývalý prezident Pápežskej rady pre podporu jednoty kresťanov, stále žije) nie je až takou temnou figúrou. Namiesto redefinovania človeka sa však zameral na redefinovanie Boha. V roku 1967 mladý Kasper napísal v eseji s názvom *Boh a dejiny*, že „*Boh povýšený nad svet a dejiny ako nemenná bytosť je urážkou človeka... (!) Musíme vzdorovať takémuto Bohu... Vôbec nie je Bohom, ale skôr úbohým modlou...*“ (MELONI: *St. Gallen Mafia*). Myšlienku v jemnejšej forme zopakoval aj vo svojej knihe z roku 2013 *Mercy: The Essence of the Gospel and the Key to the Christian Life* (Paulist Press, 2014).

Uvádza sa tiež, že spolu s Danneelsom pretláčali ideu, aby rozvedení a znovu zosobášení mohli chodiť na sv. prijímanie a pre túto myšlienku tvorili akýsi spoločný front.

Silvestrini a Murphy O'Connor

Achille Silvestrini (vatikánsky diplomat, †2019) sa označuje za taktického génia skupiny, ktorý sa postupne predral až na jej čelo. Životopisec Godfrieda Danneelsa píše: „*Ked' prišiel Silvestrini (do St. Gallenskej mafie), skupina dostala viac taktický a strategický charakter – začala sa pripravovať na (voľbu) nového pápeža.*“

Kým Silvestrini pôsobí ako tichý technokrat, ďalší v poradí, Cormac Murphy O'Connor (westminsterský arcibiskup, †2017), bol doslova rockovou hviezdou a to zvlášť doma v Británii. Encyklopédia Britannica Murphyho O'Connora označila za „*najprominentnejšieho katolíka Británie*“. V St. Gallenskej mafii bol hlavným „ekumenistom“. Portál Crux o ňom uviedol:

„Murphy O'Connor bol v Británii veľmi známou verejnou postavou. Mal priateľský vzťah s c anterburským arcibiskupom... Pravidelne sa stretával s moslimskými vodcami a veril, že sa môžu poučiť z katolíckej skúsenosti s integráciou do britskej spoločnosti po dlhom období marginalizácie. V roku 2006 predsedal aj prvej omši migrantov vo Westminsterskej katedrále, ktorá sa stala každoročnou záležitosťou.“

Murphy O'Connor bol posmrtno v roku 2018 troma osobami (separátne) obvinený z toho, že ich v detstve zneužíval. Britská polícia zamietla všetky tri obvinenia ako neopodstatnené a cirkevné vyšetrovanie zastavil aj Vatikán. Isté však je, že Murphy O'Connor menoval v 80. rokoch kňaza, ktorý sa mu vyznal z pedofílie, za kaplána na Gatwickom letisku. Kňaz zneužil dieťa aj na svojom novom pracovisku. (*Cardinal Murphy-O'Connor's regret at mishandling of abusive priest. In: The Tablet*)

Martini

Carlo Maria Martini (arcibiskup Milána, †2012). Zakladateľ a hlava St. Gallenskej mafie, ktorú videl ako výťah k pápežstvu a nositeľku „zmien“ v Cirkvi. Celkom určite by bol výrazným kandidátom na pápeža, keby mu neboli diagnostikovali Parkinsonovu chorobu. A tak aj britský *The Guardian* o ňom napísal:

„Pre mnohých katolíkov, ktorí si želajú dôkladnú reformu najmä v postoji ich Cirkvi ku gender a sexualite, bol najlepším pápežom, akého nikdy nemali.“

Začiatkom 80. rokov bol menovaný za arcibiskupa Milána a z tejto pozície pôsobil ako „liberálna protiváha“ Jánovi Pavlovi II. Jeho „špecialitou“ v mafii bolo lobovanie za „permanentnú synodalitu“, ktorá by v podstate nahradila III. vatikánsky koncil a sústavne pretláčala v Cirkvi liberálne témy. Pozitívne sa vyjadril o zavedení „diakoniek“, propagoval cirkevné povolenie antikoncepcie, prijímanie pre rozvedených a znovu zosobášených. *New York Times* o ňom referoval takto:

„Ešte pozoruhodnejšie je, že v tej istej výmene názorov charakterizoval legalizáciu potratov ako „pozitívny“ vývoj, keďže môže „znižovať alebo odstrániť“ nelegálne potraty. Dodal však, že dostupnosť legálneho potratu by sa nemala vykladať ako „licencia na zabíjanie“. (Cardinal Carlo Martini, Papal Contender, Dies at 85. In: New York Times)

Kardinál Martini na Svetovom ekonomickom fóre. Vedľa neho v strede stojí mnohými obdivovaný i nenávidený Klaus Schwab.

zdroj: flickr.com

Rovnako tak vyjadril vieru v právo na eutanáziu. A to možno preto, že sám neveril v posmrtný život, aký katolícka viera vždy vyučovala. „*Áno, peklo existuje, ale nikto v ňom nie je,*“ cituje jeho slová portál LifeSite News. Dokonca vyhlásil, že Boh duše ľudí ako boli Hitler či Lenin po smrti rozpustil! Vskutku, venoval sa celej škále problematík: bol za prijímanie ženatých mužov za kňazov, mimoriadne skritizoval bulu pápeža Pavla VI. *Humanae Vitae*, o ktorej povedal, že spôsobila „obrovskú škodu“. Legendárny sa však stal predovšetkým posledný rozhovor pred jeho smrťou v roku 2012. Portál BBC uvádza:

„*Taliansky kardinál Carlo Maria Martini opísal rímskokatolícku Cirkev ako „200 rokov pozadu“ za dobou... A rada, ktorú zanecháva, aby Cirkev prekonala svoju únavu, je „začať s radikálnou zmenou, počnúc pápežom a biskupmi. Pedofilné škandály nás zaväzujú k tomu, aby sme sa vydali na cestu premeny,*“ (Cardinal Carlo Martini says Church „200 years behind“. In: bbc.com)

Konkláve 2005

Vráťme sa teraz späť k mafii. Píše sa rok 2002 a St. Gallenská mafia sa pod duom Martini-Silvestrini pripravuje na voľbu následníka Jána Pavla II. Poľský pápež trpí Parkinsonovou chorobou a už dlho žiť nebude – to vedeli všetci. Kto by ale mohol byť vhodným kandidátom na uprázdnený stolec? Skupina vždy vnímala Martiniho ako nádejného kandidáta na liberálneho pápeža. Ale aj milánske mu arcibiskupovi diagnostikovali tú istú chorobu. Členovia mafie sa museli rozhliadnuť mimo svoj kruh.

Ako hovorí oficiálny životopisec pápeža Františka Austen Ivereigh vo svojej knihe *Pápež reformátor*, niektorí členovia skupiny si začali všímať kardinála z Buenos Aires, Jorge Maria Bergoglia. Bergoglio bol však pre celú Európu veľkou záhadou – väčšina tunajších kardinálov ho ešte okolo roku 2000 považovala za konzervatívneho. Skupine napriek tomu ulahodili viaceré Bergogliove vyjadrenia o potrebe „decentralizácie“ Cirkvi. Treba však povedať, že St. Gallenská mafia nebola ani tak pro-bergogliovská, ako bola hlavne proti-ratzingerovská. Skupina skrátka hľadala kohokoľvek nekonzervatívneho, kto by mal reálnu šancu poraziť kardinála Ratzingera – pravú ruku Jána Pavla II. a teda akéhosi jeho „prirodzeného nástupcu“.

V roku 2005 však predsa len zvíťazil kardinál Ratzinger. Členovia mafie vnímali voľbu Benedikta za svoju osobnú porážku a v roku 2006 svoj „diskusný (a lobistický) klub“ oficiálne rozpustili.

Konkláve 2013

Jednotlivých členov rozpustenej skupiny – pravda, podľa ich vlastných slov – šokovalo Benediktovo odstúpenie. Treba podotknúť, že Martini už bol po smrti. Máme však indície, že niektorí konali v prospech kardinála Bergoglia minimálne po samostatnej línii.

Podľa britského liberálne orientovaného katolíckeho týždenníka *The Tablet* napríklad len pár dní pred konkláve spolu v jednej rímskej reštaurácii večerali kardinál Bergoglio s kardinálom Murphy O'Connorom (*Kingmaker Suppers. In: The Tablet*, august 2013). Avšak ešte zaujímavejšiu správu priniesol britský liberálny denník *The Guardian*. Ten uvádza:

„Niekoľko mesiacov po svojom zvolení sa bývalý kardinál Jose Mario Bergoglio staval s pocitom nadnesenosti k príspevku Murphy O'Connora, keď sa spolu stretli na pápežskej audiencii. Pápež ukázal na svojho starého priateľa a povedal: „Za to môžeš ty!“ (Cardinal Cormac Murphy-O'Connor obituary. In: The Guardian)

Noviny ďalej upozorňujú, že britský kardinál mal už viac ako 80 rokov, takže voľby sa osobne nemohol zúčastniť, avšak mohol sa zúčastniť „predbežných diskusií“. Veľavravné je aj spomenuté gesto, že na balkóne Baziliky sv. Petra bol medzi kardinálmi sprevádzajúcimi nového pápeža aj kardinál Danneels, len pred tromi rokmi vyšetrovaný belgickou políciou...

Ciele St. Gallenskej mafie

Aké boli teda ciele St. Gallenskej mafie? Podľa toho, čo dnes vieme, ich možno rozdeliť do dvoch skupín: na krátkodobé a dlhodobé. Krátkodobým cieľom okolo roku 2000 – v čase jej najvyššej činnosti – bolo zvolenie liberálneho pápeža, respektíve nezvolenie za pápeža kardinála Ratzingera. To sa nepodarilo.

A k dlhodobým cieľom zrejme patrili túžby jednotlivých členov mafie, o ktorých toľko diskutovali, ktoré propagovali a na ktorých pracovali. Bude preto zaujímavé sledovať aj súčasnú Synodu o synodalite, či náhodou nevojde do dejín ako akási oneskorená „St. Gallenská synoda“.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/mafia-zo-st-gallenu-ako-chceli-liberalni-kardinali-obnovit-cirkev/>